

Podstawy programowania 2

dr inż. Piotr Szwed
Katedra Informatyki Stosowanej
C2, pok. 403

e-mail: pszwed@agh.edu.pl

<http://home.agh.edu.pl/~pszwed/>

Aktualizacja: 14.06.2023

12. Standardowa biblioteka C++

Biblioteka standardowa

- Wielu producentów kompilatorów oferujących początkowo kontenery obiektowe rozbudowało swoje biblioteki o kontenery wykorzystujące szablony.
- Około 1993 roku pojawiła się napisana przez Alexandra Stepanova biblioteka STL (Standard Template Library), która przerodziła się w standardową bibliotekę C++.

Alexander Alexandrovich Stepanov ([Russian](#): Алекса́ндр Алекса́ндрович Степа́нов; born November 16, 1950, [Moscow](#)) is a Russian-American [computer programmer](#), best known as an advocate of [generic programming](#) and as the primary designer and implementer of the [C++ Standard Template Library](#),^[1] which he started to develop around 1992 while employed at [HP Labs](#).

[https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Stepanov]

Biblioteka standardowa

- Zalety:
 - w obecnej chwili biblioteka jest faktycznym standardem;
 - dostarczana jest w postaci kodu źródłowego szablonów
 - biblioteka definiuje wiele podstawowych klas: string, list, vector, map, set, itd.
 - biblioteka implementuje standardowe algorytmy (np.: sort, replace)
 - biblioteka oferuje *poprawione* wersje klas strumieni
 - kod biblioteki został zoptymalizowany

STL - wprowadzenie

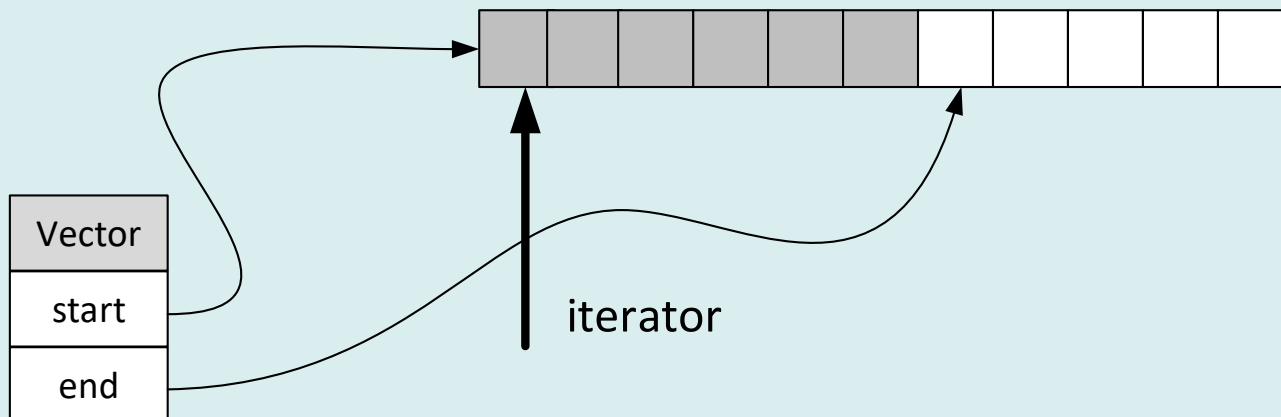
- Szablony STL umieszczone są w plikach o charakterystycznych nazwach – nie mają one rozszerzenia. Nazwy plików odpowiadają nazwom szablonów.
- Wszystkie definicje STL umieszczone są w odrębnej przestrzeni nazw (ang. *namespace*) `std`.
- Stąd nazwą kontenera jest na przykład `std::vector`. Aby pominąć przedrostek `std` należy skorzystać z deklaracji
`using namespace std;`

```
#include <vector>
using namespace std;

int main()
{
    std::vector<int> v1;
    vector<int>v2;
    for(int i=0;i<20;i++)v1.push_back(i);
}
```

STL wprowadzenie

- Biblioteka STL w specyficzny sposób definiuje pojęcie iteratora. Iteratory mogą być traktowane jak wskaźniki, które podczas iteracji będą przebiegały kolejne elementy kontenera, aż do momentu, kiedy osiągną adres danych poza kontenerem.
- Aby uzyskać dostęp do elementu należy użyć operatora dereferencji `*`.
- Jeżeli obiekty w kontenerze należą do pewnej klasy, dostęp do pól i metod obiektu zapewni operator `->`.

STL przykład iteracji

```
int main(){
    std::vector<int> v1;
    for(int i=0;i<20;i++)v1.push_back(i);

    for(vector<int>::const_iterator it=v1.begin();
        it!=v1.end();
        ++it)
        cout<<*it<<" ";
}
```

- `vector<int>::const_iterator` – jest to typ iteratora zdefiniowany jako klasa wewnętrzna szablonu.
- `it=v1.begin()` – ustawia iterator tak, by wskazywał pierwszy element kontenera
- `it!=v1.end()` – testuje, czy iterator nie wyszedł poza sekwencję elementów w kontenerze
- `++it` – inkrementuje iterator
- `*it` – realizuje dostęp do elementu wskazywanego przez iterator

Iteracja w C++11

- Automatyczne określenie typu iteratora

```
for(auto it=v1.begin();it!=v1.end();++it)
    cout<<*it<<" ";
```

- Pętla typu *dla każdego* (range-based)

- Wartości elementów

```
for (int e:v1) cout << e << " ";
```

- Referencje do elementów

```
for (int& e:v1) e=-e;
```

- Automatyczne określenie typu elementu

```
for (auto e:v1) cout << e << " ";
```

```
for (auto&e:v1) e=e*e;
```


Iteracja w C++11

```
int main() {  
    std::vector<int> v1;  
    for (int i = 0; i < 20; i++) v1.push_back(i);  
    for(auto it=v1.begin(); it!=v1.end(); ++it)  
        cout<<*it<<" ";  
    cout<<endl;  
    for (int e:v1) cout << e << " ";  
    cout<<endl;  
    for (int& e:v1) e=-e;  
    for (auto e:v1) cout << e << " ";  
    cout<<endl;  
    for (auto&e:v1) e=e*e;  
    for (auto e:v1) cout << e << " ";  
    cout<<endl;  
}
```

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

0 -1 -2 -3 -4 -5 -6 -7 -8 -9 -10 -11 -12 -13 -14 -15 -16 -17 -18 -19

0 1 4 9 16 25 36 49 64 81 100 121 144 169 196 225 256 289 324 361

Wybrane kontenery STL

Szablon <string>

- Szablon definiuje klasę `std::string` reprezentującą tablicę znakową, która może dynamicznie zmieniać swoje rozmiary.
- Poza funkcjami do zarządzania pamięcią, klasa zawiera szereg metod umożliwiających dostęp do znaków lub działania na całych tekstach (konkatenacja, usuwanie, wstawianie, zastępowanie, itd.)

Adaptacja klasy

Klasa `string` nie jest szablonem, ale klasą powstałą w wyniku instancjacji szablonu `basic_string` typem `char`. Jest ona zdefiniowana w postaci deklaracji `typedef`:

```
typedef basic_string<char> string;
```

Intencją autorów biblioteki było stworzenie ogólnego szablonu, który pozwalałby na obsługę łańcuchów znakowych także dla innych platform i języków (Unicode, języków azjatyckich).

Szablon `basic_string` zdefiniowany jest jako:

```
template<class charT,  
        class traits = char_traits<charT>,  
        class allocator = allocator<charT> >  
class basic_string;
```

Adaptacja klasy

Klasa traits „własności” definiuje kilkanaście funkcji statycznych określających podstawowe cechy znaków:

```
static void assign(E& x, const E& y);
static E *assign(E *x, size_t n, const E& y);
static bool eq(const E& x, const E& y);
static bool lt(const E& x, const E& y);
static int compare(const E *x, const E *y, size_t n);
static size_t length(const E *x);
static E *copy(E *x, const E *y, size_t n);
static E *move(E *x, const E *y, size_t n);
static const E *find(const E *x, size_t n, const E& y);
static E to char type(const int_type& ch);
static int_type to int type(const E& c);
static bool eq int type(const int_type& ch1, const int_type& ch2);
static int_type eof();
static int_type not eof(const int_type& ch);
```

Przykład

Klasa typu string, której operator == ignoruje wielkość liter (na podst. Thinking In C++)

```
class ichar_traits :
    public std::char_traits<char>
{
public:
    static int compare(const char* str1,
                      const char* str2, size_t n) {
        return strncasecmp(str1, str2, n);
    }
};

typedef basic_string<char, ichar_traits,
    allocator<char> > istring;

int main() {
    istring first = "tHis";
    istring second = "ThIS";
    cout << (first==second) << endl;
}
```

Lista – szablon <list>

Szablon definiuje listę dwukierunkową. Możliwe jest:

- dodawanie elementów na początku i końcu listy,
- wstawianie, usuwanie, łączenie ze sobą list.
- automatyczne sortowanie listy.

Nie jest możliwy swobodny dostęp do elementów za pośrednictwem operatora [].

Lista jest efektywna, jeżeli liczba elementów i ich miejsce wstawienia nie są z góry określone.

Lista – szablon <list>

```
#include <list>
int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
        li.push_back(-rand()%100);
    for(int i=0;i<10;i++)
        li.push_front(rand()%100);
    for(list<int>::const_iterator it=li.begin();
        it!=li.end();it++) cout<<*it<<" ";
    cout<<endl;
    li.sort();
    for(auto it=li.begin();it!=li.end();it++)
        cout<<*it<<" ";
    cout<<endl;
}
```

32 69 66 30 93 8 5 43 51 11 -33 -43 -62 -29 0 -8 -52 -56 -56 -
19

-62 -56 -56 -52 -43 -33 -29 -19 -8 0 5 8 11 30 32 43 51 66 69

Lista - sortowanie

Aby możliwe było automatyczne sortowanie elementów listy za pomocą metody `sort()`, klasa, której obiekty są umieszczone na liście musi zapewniać operator `<()` do porównywania elementów

```
class A{
public:
    bool operator<(const A&)const{return false;}
};

int main(){
    list<A> ali;
    for(int i=0;i<10;i++)ali.push_back(A());
    ali.sort();
}
```

Skompiluje się, ale sortowanie
nie ma sensu

Lista - sortowanie

```
class Indexes{
public:
    int row;
    int col;
    Indexes(int _r,int _c):row(_r),col(_c){}

    bool operator<(const Indexes&o)const{
        if(row<o.row)return true;
        if(row==o.row && col<o.col)return true;
        return false;
    }
};
```

Lista - sortowanie

```
int main(){
    list<Indexes> list;
    for(int i=0;i<10;i++){
        list.push_back(Indexes(rand()%3,rand()%4));
    }
    for(Indexes&idx:list){
        cout<<"("<<idx.row<<" "<<idx.col<<") ";
    }
    cout<<endl;
    list.sort();
    for(Indexes&idx:list){
        cout<<"("<<idx.row<<" "<<idx.col<<") ";
    }
}
```

```
(0 1) (2 2) (0 0) (0 0) (1 0) (2 3) (2 3) (2 0) (0 2) (2 1)
(0 0) (0 0) (0 1) (0 2) (1 0) (2 0) (2 1) (2 2) (2 3) (2 3)
```

Słownik – szablon <map>

- Słownik jest zapisem funkcji odwzorowującej *klucze* w *wartości*. Jest więc zbiorem par (*klucz*, *wartość*).
 - W słowniku może wystąpić tylko pojedyncza instancja klucza.
 - Dana wartość może być przypisana wielu kluczom.
- Szablon map jest optymalizowany, aby zapewnić dużą prędkość wyszukiwania elementów słownika, dlatego jest implementowany jako drzewo.
- Klasa może być użyta jako klucz, jeżeli zapewnia operator< umożliwiający porównywanie lub jest typem wbudowanym zapewniającym ten operator domyślnie.

Przykład

```
#include <map>

int main()
{
    map<string,int> dict;
    dict.insert(map<string,int>::value_type("open",0));
    dict.insert(pair<string,int>("o",0));
    dict.emplace("close",1);
    dict["c"]=1; //por. dict["c"]++
    dict["exit"]=-1;
    map<string,int>::const_iterator i;
    for(i=dict.begin();i!=dict.end();i++){
        cout<<i->first<<" -> "<<i->second<<endl;
    }
    //...
```

Przykład

```
//...  
for(;;){  
    char command[256];  
    cin.getline(command,256);  
    i = dict.find(command);  
    if(i==dict.end()){  
        cout<<command<<" ???";continue;  
    }  
    cout<<i->second<<endl;  
    if(i->second==-1)return 0;  
}  
}
```

Rezultat:

c -> 1

close -> 1

exit -> -1

o -> 0

open -> 0

... Liczby odpowiadające poleceniom

Przykład – macierz rzadka

```
class SparseMatrix {
public:
    map<Indexes, double> map;

    void set(int r, int c, double v) {
        map.emplace(make_pair(Indexes(r, c), v));
    }

    double get(int r, int c) {
        auto it = map.find(Indexes(r, c));
        if (it == map.end()) return 0;
        return it->second;
    }
    Indexes getShape() const;
};
```

Przykład – macierz rzadka

- Funkcja wyznacza liczbę wierszy i kolumn.
Mapa przechowuje elementy typu pair z polami:
- first – pierwszy parametr szablonu (klucz)
 - second – drugi parametr szablonu (wartość)

```
Indexes SparseMatrix::getShape()const{
    Indexes ret(-1,-1);
    for(const auto&e:map) {
        if (e.first.row > ret.row)ret.row = e.first.row;
        if (e.first.col> ret.col)ret.col = e.first.col;
    }
    ret.row++;
    ret.col++;
    return ret;
}
```


Przykład – macierz rzadka

```
int main(){
    SparseMatrix m;
    for(int i=0;i<5;i++){
        m.set(i,i,i+1);
    }
    Indexes shape= m.getShape();
    for(int i=0;i<shape.row;i++){
        for(int j=0;j<shape.col;j++){
            cout<<m.get(i,j)<<" ";
        }
        cout<<endl;
    }
}
```

1	0	0	0	0
0	2	0	0	0
0	0	3	0	0
0	0	0	4	0
0	0	0	0	5

Co zamiast drzewa?

- Szablon `unordered_map` pozwala na stosowaniu jako klucze elementów, dla których nie jest zdefiniowana relacja porządku – czyli nie muszą mieć operatorów `<`
- Ale muszą mieć:
 - operator `==` (aby stwierdzić równość elementów)
 - musi być zdefiniowana funkcja mieszająca (haszująca, ang. hash function), która odwzorowuje stan obiektu w liczbę całkowitą używaną jako indeks w tablicy (hasz)

Definicja

```
template<
    class Key,
    class T,
    class Hash = std::hash<Key>,
    class KeyEqual = std::equal_to<Key>,
    class Allocator = std::allocator< std::pair<c
onst Key, T> >
> class unordered_map;
```

- Hash i KeyEqual to klasy zapewniające funkcje służące do obliczania wartości hasha oraz porównywania elementów.
- Standardowa implementacja `std::equal_to` używa operatora `==`
- Dla własnych klas funkcję haszującą trzeba jednak dostarczyć...

Zmiany w klasie Indexes

```
class Indexes{
public:
    int row;
    int col;
    Indexes(int _r,int _c):row(_r),col(_c){}
    bool operator==(const Indexes&o)const{
        return row==o.row && col==o.col;
    }
};

template<> struct std::hash<Indexes> {
    std::size_t operator()(const Indexes &f) const {
        return std::hash<int>()(f.row)
            +23567*std::hash<int>()(f.col);
    }
};
```

Zmiana w SparseMatrix

```
class SparseMatrix {
public:
    unordered_map<Indexes, double> map;

    void set(int r, int c, double v) {
        map.emplace(make_pair(Indexes(r, c), v));
    }

    double get(int r, int c) {
        auto it = map.find(Indexes(r, c));
        if (it == map.end()) return 0;
        return it->second;
    }
    Indexes getShape() const;
};
```

Zbiór – szablon <set>

Zbiór jest kontenerem, który przechowuje unikalne wartości elementów. Szablon definiuje trzy podstawowe metody:

- `insert()` – dodaje element
- `empty()` – testuje czy zbiór jest pusty
- `find()` – znajduje element w zbiorze
- `contains(e)` – sprawdza czy zbiór zawiera `e`

Zbiór jest implementowany jako drzewo, dlatego elementy zbioru muszą spełniać takie same wymagania dotyczące interfejsu, jak klucze dla słownika: definiować `operator<()`.

Szablon <set>

```
#include <iostream>
#include <string>
#include <set>
#include <algorithm>
#include <cstdlib>
using namespace std;

class A{
public:
    int v = random()%100;
    bool operator<(const A&other)const{
        return v<other.v;
    }
};

int main()
{
    set<A> s;
    for(int i=0;i<20;i++)s.insert(A());
    for(auto &a:s){
        cout<<a.v<<" ";
    }
}
```

15 21 26 27 35 36 40 49 59 62 63 72 77 83 86 90 92 93

Przykład

```
#include <set>
int main()
{
    set<int> cont;
    cout<<(cont.empty()?"empty":"!empty")<<endl;
    for(int i=10;i>=0;i--)cont.insert(i);
    for(int i=5;i<15;i++)cont.insert(i);
    cout<<(cont.empty()?"empty":"!empty")<<endl;

    const auto it = cont.find(10); // lub contains(10)
    if(it != cont.end())cout<<"has:"<<*it<<endl;

    for(auto it=cont.begin();it!=cont.end();it++)
        cout<<*it<<" ";
    cout<<endl;
}
```

empty
!empty
has:10
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Szablon priority_queue

Szablon definiuje kolejkę uporządkowanych elementów.

- `push()` – dodaje element do kolejki sortując ją
- `top()` – zwraca pierwszy (największy element)
- `pop()` – usuwa pierwszy element z kolejki

```
#include <queue>

int main(){
    priority_queue<int> k;
    // priority_queue<int,vector<int>,greater<int>> k;
    for(int i=0;i<10;i++)k.push(rand()%100);
    while(!k.empty()){
        cout << k.top()<<" ";
        k.pop();
    }
    cout<<endl;
}
```

```
62 56 56 52 43 33 29 19 8 0
// 0 8 19 29 33 43 52 56 56 62
```

Przykład

Zliczanie słów. Które występują najczęściej?

```
void read(map<string,int>&bow){
    ifstream ifs("w-pustyni.txt");
    while(ifs){
        char buf[8192];
        ifs.getline(buf,8192);
        const char*sep=" \t,.;-?!()-\r";
        for(char*ptr=strtok(buf,sep);ptr;ptr=strtok(0,sep)){
            if(*ptr)bow[ptr]++;
        }
    }
}
```

1. Czytamy kolejne akapity za pomocą getline()
2. Dzielimy długie linie na słowa (sep to znaki będące separatorami)
3. Dodajemy do mapy bow

Jak posortować pary?

- Zakładamy, że pary (*słowo*, *liczba wystąpień*) z bow umieścimy w kolejce priorytetowej. Jak jednak posortować je według liczby wystąpień, czyli pola `second`.
- Opcjonalnym parametrem szablonu `priority_queue` jest komparator (obiekt funkcyjny).
- Klasa definiuje operator `()`. Jest on wołany podczas porównywania elementów.

```
class pair_comparator{
public:
    bool operator()(const pair<string,int>&a,
                    const pair<string,int>&b){
        return a.second<b.second;
    }
};
```

Porównywanie par

```
int main(){
    pair<string,int> ala("Ala",10);
    pair<string,int> adam("Adam",20);
    pair<string,int> jan("Jan",30);

    pair_comparator comp;
    cout<<ala.first<<" < " <<adam.first<<": "<<
        comp(ala,adam)<<endl;
    cout<<jan.first<<" < " <<adam.first<<": "<<
        comp(jan,adam)<<endl;
}
```

Ala < Adam:1
Jan < Adam:0

Zastosowanie

```
int main(){
    map<string,int> bow;
    read(bow);
    priority_queue<pair<string,int>,
                  vector<pair<string,int>>,
                  pair_comparator> k;

    for(const auto&e:bow)k.push(e);

    while(!k.empty()){
        const auto&e=k.top();
        cout<<e.first<<": "<<e.second<<endl;
        k.pop();
    }
}
```

i:3830
się:2740
w:2051
na:1862
nie:1778
z:1702
że:1391
do:1185
a:820
to:757
Staś:628
po:587
Nel:551
ale:530
jak:519
o:478
tak:439
od:409
za:394
mu:383
...

Algorytmy

Iteratory

Biblioteka STL klasyfikuje iteratory ze względu na możliwość:

- odczytu (input iterator) *InIt*
- zapisu (output iterator) *OutIt*
- kierunek ruchu (w przód *FwdIt*, w przód i tył *BidIt*, random access *RanIt*)

Nową cechą zmodyfikowanej biblioteki iostream jest zdefiniowanie iteratorów umożliwiających odczyt lub zapis do strumieni (traktowanych jak kontenery).

Przykład

```
int main()
{
    list<int> li;
    istream_iterator<int> ist(cin);
    for(;ist!=istream_iterator<int>();ist++){
        li.push_back(*ist);
    }
    // istream_iterator<int>() - koniec strumienia
    for(int i=0;i<10;i++)li.push_back(rand()%10);
    for(int i=0;i<10;i++)li.push_front(rand()%10);
}
```

Po uruchomieniu programu wpisujemy liczby na konsoli i wprowadzamy znak końca strumienia CTRL-D (Linux) lub CTRL-Z (Windows)

Przykład

```
//...
```

```
ostream_iterator<int> out(cout, " ");  
for(int i=0;i<10;i++){  
    *out=i;  
    out++;  
}  
cout<<endl;  
cout<<endl;  
copy(li.begin(),li.end(),out);  
cout<<endl;  
li.sort();  
copy(li.begin(),li.end(),out);  
cout<<endl;  
}
```

-5 -6 -12 -23 -45

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

2 9 6 0 3 8 5 3 1 1 -5 -6 -12 -23 -45 3 3 2 9 0 8 2 6 6 9

-45 -23 -12 -6 -5 0 0 1 1 2 2 2 3 3 3 3 5 6 6 6 8 8 9 9 9

- `ostream_iterator<int> out(cout, " ")` – iterator umożliwiający wpisywanie do strumienia wyjściowego
- `copy()` – algorytm kopiowania

Algorytmy

- W nagłówku <algorithm> zdefiniowano szereg szablonów funkcji implementujących standardowe algorytmy działające na kontenerach różnych typów (w tym strumieniach).
- Parametrami tych funkcji są zazwyczaj iteratory (wejściowe i wyjściowe) oraz dla niektórych algorytmów *obiekty funkcyjne*.

Obiekty funkcyjne

- Obiekty funkcyjne pozwalają na adaptację działania algorytmu przez przekazanie do niego funkcji.
- Zamiast wskaźnika do funkcji (w stylu C) przekazywany jest obiekt klasy, która definiuje operator `()`.
- Operator `()` jako jedyny może przyjąć dowolną liczbę argumentów – listę formalnych parametrów funkcji.

Przykład

```
class Incrementer{
public:
    void operator()(int&t){
        t++;
    }
};
```

```
template <class T, class FO>
void callFunctionObject(T&t,FO&foo)
{
    foo(t);
}
```

```
int main()
{
    int x=10;
    Incrementer plus_plus;
    plus_plus(x);
    cout<<x<<endl;

    callFunctionObject(x,plus_plus);
    cout<<x<<endl;
}
```

11
12

Typy obiektów funkcyjnych

Algorytmy STL wykorzystują w zasadzie cztery podstawowe rodzaje funkcji (obiektów funkcyjnych):

- Funkcja jednoargumentowa (unarna)
- Funkcja dwuargumentowa (binarna)
- Predykat (jednoargumentowa funkcja zwracająca typ bool)
- Predykat dwuargumentowy (binarny)

Algorytm copy

Algorytm pozwala na przekopiowanie zawartości kontenera (wszystkie elementy lub pewien obszar) do innego kontenera w miejsce wskazane przez iterator wyjściowy.

```
#include <algorithm>
int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    list<int> li2;
    li2.resize(li.size());
    copy(li.begin(),li.end(),li2.begin());

    copy(li2.begin(),li2.end(),
        ostream_iterator<int>(cout," "));
    cout<<endl;
}
```

9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Algorytm count

Algorytm oblicza liczbę wystąpień elementu w kontenerze.

```
int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    cout<<count(li.begin(),li.end(),0)<<endl;
}
```

Wynik: 2

Algorytm count_if

Algorytm oblicza liczbę elementów w kontenerze spełniających *predykat* przekazany jako obiekt funkcyjny.

```
class LessThen{
    int v;
public:
    LessThen(int _v){v=_v;}
    bool operator()(int k){return k<v;}
};

int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    cout<<
        count_if(li.begin(),li.end(),LessThen(3))
        <<endl;
}
```

Rezultat: 6

Algorytm for_each

Algorytm wykonuje dla każdego obiektu należącego do wskazanej sekwencji w kontenerze jednoargumentową funkcję przekazaną w postaci obiektu funkcyjnego.

```
class Dump
{
public:
    void operator()(int k){cout<<k<<" ";}
};

int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    for_each(li.begin(),li.end(),Dump());
    cout<<endl;
}
```

Rezultat:

9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Algorytm includes

Algorytm działa na uporządkowanych kolekcjach elementów. Pozwala na sprawdzenie, czy wszystkie elementy danego kontenera są zawarte w drugim kontenerze. Algorytm może być używany do porównywania zbiorów.

```
int main(){
    set<int> s1;
    for(int i=0;i<20;i++){s1.insert(i);}
    set<int> s2;
    for(int i=0;i<10;i++){s2.insert(i);}

    cout<<"s1 includes s2 "<<
        includes(s1.begin(),s1.end(),s2.begin(),s2.end())
        <<endl;
    cout<<"s2 includes s1 "<<
        includes(s2.begin(),s2.end(),s1.begin(),s1.end())
        <<endl;;
}
```

s1 includes s2 1
s2 includes s1 0

Operacje na zbiorach

```
int main(){
    set<int> a;
    set<int> b;
    for(int i=0;i<10;i++)a.insert(i);
    for(int i=5;i<15;i++)b.insert(i);
    vector<int> result;
    result.resize(a.size()+b.size());
    vector<int>::iterator it =
        set_union(
            a.begin(),a.end(),
            b.begin(),b.end(),result.begin());
    result.resize(it-result.begin());

    for (it=result.begin(); it!=result.end(); ++it)
        std::cout << ' ' << *it;
    std::cout << '\n';
    return 0;
}
```

set_union	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
set_intersection	5 6 7 8 9
set_difference	0 1 2 3 4
set_symmetric_difference	0 1 2 3 4 10 11 12 13 14

Algorytm min_element

Algorytm pozwala na wyznaczenie minimalnego elementu w kontenerze. Przykłady pokazują dwie wersje wywołania algorytmu: opartą na naturalnym porządku elementów i z dostarczonym obiektem funkcyjnym (dwuargumentowym predykatem) do porównywania elementów.

```
int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    auto m = min_element(li.begin(),li.end());

    cout<<*m<<endl;
}
```

Rezultat: 0

Algorytm min_element

```
class ReverseLess
{
public:
    bool operator()(int e1,int e2){return e1>e2;}
};

int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    auto m = min_element(li.begin(),li.end(),ReverseLess());

    cout<<*m<<endl;
}
```

Rezultat: 9

Algorytm replace

Algorytm pozwala na zastąpienie w kontenerze każdego wystąpienia elementu o danej wartości nową wartością.

```
int main()
{
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    replace(li.begin(),li.end(),5,-5);
    copy(li.begin(),li.end(),
         ostream_iterator<int>(cout," "));
    cout<<endl;
}
```

Rezultat:

9 8 7 6 -5 4 3 2 1 0 0 1 2 3 4 -5 6 7 8 9

Algorytm replace_if

Algorytm zastępuje nową wartością wszystkie elementy spełniające określony predykat przekazany jako obiekt funkcyjny.

```
class LessThen{
    int v;
public:
    LessThen(int _v){v=_v;}
    bool operator()(int k){return k<v;}
};

int main(){
    list<int> li;
    for(int i=0;i<10;i++)
    {li.push_back(i);li.push_front(i);}
    replace_if(li.begin(),li.end(),LessThen(5),0);
    copy(li.begin(),li.end(),
        ostream_iterator<int>(cout," "));
    cout<<endl;
}
```

Rezultat:

9 8 7 6 5 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 5 6 7 8 9

Wyrażenia lambda

Wyrażenia lambda

- Wyrażenia lambda jest wyrażeniem umieszczanym w kodzie programu, na podstawie którego w locie generowany jest kod funkcji lub obiekt funkcyjny.
- Mówiąc ogólnie, jest to obiekt, który można wywołać (ang. *callable*) będący funkcją lub obiektem funkcyjnym.
- Wyrażenia lambda mogą być używane tam, gdzie jest oczekiwany obiekt funkcyjny lub wskaźnik do funkcji.
- Obiekty funkcyjne generowane z wyrażień lambda nazywane są **domknięciami** (ang. *closure*), a ich klasy klasami domknięć (ang. *closure class*)
- Wyrażenia lambda mogą być traktowane, jak anonimowe fragmenty kodu
- Nie mogą być wielokrotnie wykorzystywane (nie mają nazwy)

Przykład

```
int cmp(const void*a,const void*b){  
    return *(int*)a-*(int*)b;  
}
```

```
int main(){  
    int tab[]={10,2,3,12,90,3,4,12,8,7};  
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);  
    qsort(tab,tab_size,sizeof(int),cmp);  
    ostream_iterator<int> out(cout, " ");  
    copy(tab,tab+tab_size,out);  
}
```

```
int main(){  
    int tab[]={10,2,3,12,90,3,4,12,8,7};  
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);  
    qsort(tab,tab_size,sizeof(int),  
          [](auto a,auto b){return *(int*)a-*(int*)b;});  
    ostream_iterator<int> out(cout, " ");  
    copy(tab,tab+tab_size,out);  
}
```

2 3 3 4 7 8 10 12 12 90

Przykład

- qsort jest biblioteczną funkcją standardowej biblioteki języka C implementującą algorytm quick-sort dla elementów dowolnego typu umieszczonych w tablicy.
- Wymagane jest dostarczenie wskaźnika do funkcji służącej do porównywania elementów.
- W C++ może to być jawnie zadeklarowana funkcja lub wyrażenie lambda:

```
...  
int(*cmp)(const void*,const void*)=  
    [](auto a,auto b){return *(int*)a-*(int*)b;};  
qsort(tab,tab_size,sizeof(int),cmp);  
...
```

Zmienna cmp to wskaźnik do funkcji zwracającej int i przyjmującej dwa argumenty typu const void*.

Przykład

Można także posłużyć się algorytmem sort, który występuje w dwóch wersjach

- `void sort (RandomAccessIterator first, RandomAccessIterator last)` – parametrami są iteratory wskazujące zakres do sortowania
- `void sort (RandomAccessIterator first, RandomAccessIterator last, Compare comp)` – dodatkowym parametrem jest komparator, obiekt funkcyjny, który zwraca `true`, jeżeli `a` ma być umieszczone przed `b`.

Przykład

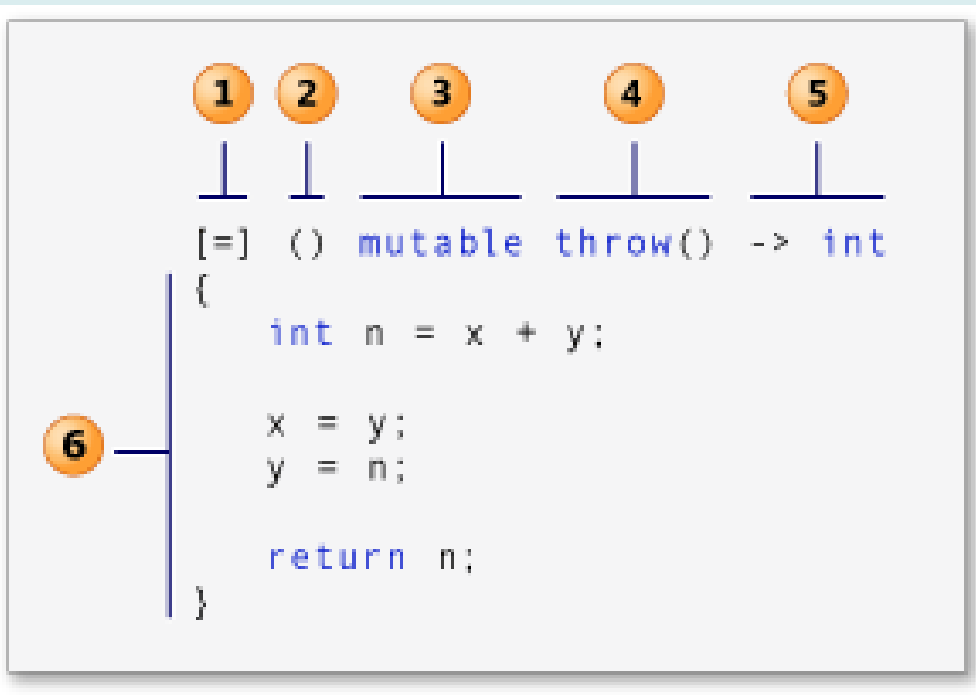
Posortowane rosnąco elementy, ale parzyste przed nieparzystymi

```
int main(){
    int tab[]={10,11,33,21,2,3,12,90,3,4,12,8,7};
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);
    sort(tab,tab+tab_size,[](int a, int b){
        return a%2<b%2?true:(a%2>b%2?false:a<b);});
    ostream_iterator<int> out(cout, " ");
    copy(tab,tab+tab_size,out);
}
```

2 4 8 10 12 12 90 3 3 7 11 21 33

Składnia wyrażień lambda

<https://docs.microsoft.com/en-us/cpp/cpp/lambda-expressions-in-cpp?view=vs-2019>

1. **Zapowiada wyrażenie lambda.** Niepuste, specyfikuje sposób przechwytywania (dostępu do) otaczających zmiennych
2. Opcjonalnie: lista parametrów
3. Opcjonalnie: specyfikacja `mutable` (dodatkowe opcje przechwytywania)
4. Opcjonalnie: specyfikacja wyjątków
5. Opcjonalnie: zwracany typ
6. **Ciało funkcji.**

Wyrażenia lambda

- Zgodnie ze składnią, najprostsze wyrażenie lambda ma postać:

`[]{}`

Składa się wyłącznie z zapowiedzi `[]` oraz pustego ciała `{}`.

- Aby wywołać obiekt powstały kompilacji wyrażenia lambda, należy użyć operatora wywołania funkcji `()`.

```
int main(){
    // Wywołanie funkcji obiektu domknięcia
    []{cout<<"Hello lambda"<<endl;}();
    // wewnętrzna nazwa klasy
    cout<< typeid([]{}).name()<<endl;
    // Dla każdego wyrażenie odrębna klasa domknięcia
    cout<< (typeid([]{})==typeid([]{}))<<endl;
}
```

```
Hello lambda
Z4mainEUlvE0_
0
```

Porównanie

`typeid([]{})==typeid([]{})`
zwróciło fałsz, czyli dla identycznych
wyrażeń powstają osobne klasy
domknięcia

Odpowiednik wyrażenia lambda

Klasą domknięcia dla wyrażenia lambda

```
[ ]{cout<<"Hello lambda"<<endl;}
```

jest:

```
struct anonymous{  
    inline auto operator()() const{  
        cout<<"Hello lambda"<<endl;  
    }  
};
```

W instrukcji `[]{cout<<"Hello lambda"<<endl;}();` wołany jest bezparametrowy operator wywołania funkcji `()`.

Parametry

Parametry wyrażenia lambda możemy podać jawnie lub użyć specyfikacji auto. W takim przypadku kompilator wywnioskuje, jaki jest właściwy typ obiektu

```
int main(){
    int tab[]={10,11,33,21,2,3,12,90,3,4,12,8,7};
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);
    for_each(tab,tab+tab_size,[](auto a){cout<<a<<" ";});
    cout<<endl;
    for_each(tab,tab+tab_size,[](auto&a){a*=a;});
    for_each(tab,tab+tab_size,[](int a){cout<<a<<" ";});
}
```

```
10 11 33 21 2 3 12 90 3 4 12 8 7
100 121 1089 441 4 9 144 8100 9 16 144 64 49
```

W pierwszym wywołaniu typem a będzie int, w drugim referencja int&, co pozwoli zmodyfikować zawartość tablicy.

Przechwytywanie zmiennych

- W kwadratowych nawiasach zapowiadających można określić, które zmienne z otoczenia powinny być widoczne wewnątrz wyrażenia lambda i w jaki sposób uzyskać do nich dostęp.
- Przekazywanie zmiennych otoczenia do wyrażenia lambda nazywane jest ich przechwytywaniem (ang. capture)

```
int main(){
    int tab[]={10,11,33,21,2,3,12,90,3,4,12,8,7};
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);
    double mean=0;
    for_each(tab,tab+tab_size,
              [&mean,tab_size](auto a){mean+=(double)a/tab_size;});
    cout<<"Mean " <<mean<<endl;
}
```

Przechwytywane zmienne to mean (przez referencję) i tab_size (przez wartość).

Obliczana jest średnia wartości w tablicy i umieszczana w zewnętrznej zmiennej mean.

Przechwytywanie zmiennych

Odpowiednikiem wyrażenia

```
[&mean, tab_size](auto a){mean+=(double)a/tab_size;}
```

Jest obiekt klasy domknięcia:

```
struct anonymous{  
    double&mean;  
    int tab_size;  
  
    anonymous(double&_mean, int _tab_size)  
        :mean(_mean), tab_size(_tab_size){}  
  
    inline auto operator()(int a) const{  
        mean+=(double)a/tab_size;  
    }  
};
```

Przechwytywane zmienne stają się polami klasy. Zmienna mean przechwytywana przez referencję zamienia się w referencję, zmienna tab_size jest kopiowana.

Przechwytywanie zmiennych

Składnia	Opis
[](...){...}	Żadna zmienna nie jest przechwytywana
[=](...){...}	Wszystkie zmienne są przechwytywane jako kopie
[&](...){...}	Wszystkie zmienne są przechwytywane jako referencje
[x](...){...}	Zmienna x jest przechwytywana jako kopia
[&x](...){...}	Zmienna x jest przechwytywana jako referencja
[&,x](...){...}	Wybrane zmienne są przechwytywane jako kopie, wszystkie pozostałe przez referencje
[=,&x](...){...}	Wybrane zmienne są przechwytywane przez referencje, wszystkie pozostałe jako kopie

Przechwytywanie wszystkich zmiennych nie jest zalecane, ponieważ:

- Powoduje generację ciężkich obiektów z wieloma polami
- Wyrażenia lambda są często kopiowane (copy-paste) i nie jest widoczne, które zmienne są przechwytywane. W nowym otoczeniu zmienne o tych samych nazwach mogą mieć inne typy.

Wiszące referencje...

```
auto create_lambda(int x){  
    return [&](auto a){return a<x;};  
}  
  
int main(){  
    cout <<"Czy 5 < 10? >> "<<  
        create_lambda(10)(5)<<endl;  
}
```

Czy 5 < 10? >> 0

Wyrażenie lambda przechwyciło zmienną x (parametr funkcji przez referencję). Obiekt domknięcia został zwrócony po wyjściu z funkcji `create_lambda()`, więc referencja wskazuje usuniętą zmienną na stosie.

Po zmianie metody przechwytywania na `[=]` wynik jest poprawny...

```
auto create_lambda(int x){  
    return [=](auto a){return a<x;};  
}
```

Czy 5 < 10? >> 1

mutable

- Operator wywołania funkcji w wygenerowanej klasie domknięcia jest typu const. Oznacza to, że nie może modyfikować atrybutów klasy.
- Te z kolei odpowiadają przechwyconym zmiennym.
- Użycie modyfikatora mutable powoduje, że operator nie jest typu const.

```
struct anonymous{  
    double&mean;  
    int tab_size;  
  
    anonymous(double&_mean,int _tab_size)  
        :mean(_mean),tab_size(_tab_size){}  
  
    inline auto operator()(int a)const{  
        mean+=(double)a/tab_size;  
    }  
};
```

Mutable - przykład

```
int main(){
    int x=9,y=11;
    auto mul =
    [=]()mutable{
        int z = 0;
        while(y>0){
            if(y%2==1)z=z+x;
            x=2*x;
            y=y/2;
        }
        return z;
    };

    cout<<x<<"*"<<y<<"="<<mul()<<endl;
}
```

Przykład demonstracyjny. Zamiast przechwytywać zmienne, lepiej przekazać ich wartości jako parametry

9*11=99

Wyrażenie lambda przechwytuje (kopiuje) zmienne x i y. Następnie stosując znany algorytm mnożenia wyznacza ich iloczyn. Oryginalne wartości zmiennych nie są modyfikowane (lambda działa na kopiach).

Przechwytywanie w metodach

- Wyrażenie lambda wewnątrz metody klasy może przechwycić jej atrybuty oraz wskaźnik `this`.
- Ma także dostęp do atrybutów prywatnych.

```
class A{
    int x=2;
    int y=5;
public:
    void info()const{
        [=]() {
            printf("this=%p x=%d, y=%d\n", this, x, y);
        }();
    }
};

int main(){
    A a;
    a.info();
}
```

this=0xffffcc18 x=2, y=5

Zwracane wartości

Na ogół nie ma potrzeby specyfikacji typów zwracanych wartości, ponieważ kompilator jest w stanie je wydedukować.

- W przypadku parametrów auto (których raczej nie można stosować dla zwykłych funkcji) typy zwracanych wartości mogą się zmieniać.
- Skompilowane wyrażenia lambda zachowują się wtedy jak szablony funkcji. Są to tzw. generyczne wyrażenia lambda.

```
int main(){
    auto min = [](auto a, auto b, auto c){
        return a<=b && a<=c?a : b<=a && b<=c?b:c; };

    cout<<typeid(min(1,2,3)).name()<<" ";
    cout<<typeid(min(1,2,3.0)).name();
}
```

i d

- W pierwszym przypadku zwracany jest int, w drugim double.
- Po zmianie wyrażenia lambda na:

```
[](auto a, auto b, auto c)->double{...}
```

zwracanym typem będzie double.

Generacja wskaźników do funkcji

- Wskaźniki do funkcji mogą być oczekiwane przez biblioteki napisane w języku C (np. qsort). Kompilator analizując wywołanie jest w stanie wydedukować jakiego typu obiekt wygenerować (funkcję czy domknięcie).
- Można jednak wygenerować wskaźnik do funkcji jawnie, poprzedzając wyrażenie lambda znakiem +.

```
int main(){
    // auto więc wymuszamy generację funkcji za pomocą +
    auto ptr = +[](int a, int b){return a < b ? a : b;};
    printf("ptr = %p\n", ptr);

    // po lewej stronie jest wskaźnik do funkcji
    // więc kompilator wygeneruje funkcję
    int (*ptr2)(int, int) = [](int a, int b){return a < b ? a : b;};
    printf("ptr2 = %p\n", ptr2);
}
```

```
ptr   = 0x100404ecf
ptr2  = 0x100404f29
```

Lambdy zwracające lambdy

Wyrażenie lambda, jako funkcja, może zwracać domknięcia lambda. Dzięki temu użycie wielu standardowych algorytmów jest prostsze.

```
int main(){
    int tab[]={0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10};
    int tab_size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);

    auto less_than = [](auto x) {
        return [x](auto y) {
            return y < x;
        };
    };
    cout<<count_if(tab,tab+tab_size,less_than(7))<<endl;
    cout<<count_if(tab,tab+tab_size,less_than(3))<<endl;
}
```

7
3

`less_than` jest zmienną (domknięciem lambda). Wywołanie `less_than(7)` zwraca predykat (funkcję logiczną) skonfigurowany tak, aby sprawdzać, czy $x < 7$. Predykat jest użyty w algorytmie `count_if` zwracającym liczbę elementów kontenera, dla których predykat jest prawdziwy.